

659

מ.מ.

פרוטוקול מס' 85/ב
מישיבת ועדת הכספים
מיום ג' ט' אדר ב' תשי"ז - 12.3.57
בשעה 08.50

חברי הועדה:

השתתפים:

- י. גורי - היו"ר
- י. גפתי
- י. בהיר
- י. בן-אהרן
- י. בדר
- מ. חזני
- י. ספיר
- ז. סוזמייב
- י. פורדר
- י. קרצמן
- ח. רובין

מוזמנים:

- שר האוצר ל. אשכול
- מר הרבון - מנהל משרד האוצר
- מר עילם - מנהל משרד העבודה
- מר סורוקה - מטעם האוצר
- י. וינר - מטעם האוצר

- א. הצבעות על הצעות חברי הועדה לתקציב הנוסף
- ב. הסכמי שר האוצר להצעות מר גורי לשנויים בהצעת התקציב לשנת 1957/58.

77-78-79

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.
נתחיל בהצעות על הצעות מר בדר לתקציב הנוסף.

ה צ ב ע ה

הצעת מר בדר לסעיף מס ההכנסה - (-) 2,000,000 - נדחתה
הצעת מר גורי להוסיף חצי מליון לירות לסעיף מס הכנסה - נתקבלה

השתתפות למר בדר

ה צ ב ע ו ת

הצעת מר בדר לסעיף מס עזבון - (-) 600,000 ל"י - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר לסעיף מכס כללי - להפחית 1,500,000 ל"י - נדחתה
הצעת מר גורי להוסיף 10,500,000 ל"י - נתקבלה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר לסעיף בלו-טבק להפחית 1,000,000 ל"י - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר לסעיף בלו על מלט, להפחית 3,000,000 - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר לסעיף הריבית - להפחית בלירה אחת - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר לסעיף מפעלי הדומר על חשבון רבית
להפחית בלירה אחת - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר לסחוק סעף "רווחי בנק ישראל - נדחתה

הצעת מר בדר לסעיף נמל חיפה - להוסיף בלירה אחת - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר לסעיף קרן התמורה לעודפי תוצרת
חקלאית - להפחית לירה - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר להפחית לירה אחת מהוצרבה של הכנסות - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר לסעיף "המסטר הוזהרי בעזה" (טעל כותרתו
הסופית עוד חולית הועדה - לבטל את
ההוצאה (-) 22,000 ל"י - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר לסעיף יחסי חוץ והסכרה לגבי מנהל עזה -
(-) 11,000 ל"י - נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר להפחית תקציב משרד המשפטים ב-10 חוזי-נדחתה

הסתייגות למר בדר

הצעת מר בדר להפחית סעיף מחקר חדש על סדר
המחירים לצרכן ב-160 אלף לירה - נדחתה

הסתייגות למר בדר.

הצעת מר בדר למחוק טעיף לשכת העתונות - נדחתה.

היו"ר י. גורי: אנו מפסידיה את ההצעות.

בישיבת אחרון אמרתי שיש בדעתי להביא הצעות ללי קימוצי
בועיפייט שוניה של תקציב 1957/58 המ-חכמות ב-11 מליון לירות. כאשר נעבור
לטייפי הוצאה בכל מטרד ומטרד, ההצעות שלי ישתלבו בגדרי הטעיפייט השונים
של התקציב. אולם יש בדעתי להביא עוד הצעות מספר של טנויית בהכנסה
ובהוצאה, על מנת לאפשר להגדיל אותם טעיפי תקציב המיועדיים לקליטת העליה,
וזה יתבטא בודאי בתעסוקה, בשיכון וברזרבה לשירותים אלה. עמדי במגע
בענין זה עם שר האוצר, וההצעות שאכניס הן גם על דעתו. אבל אני מוצא
לנכון לאפשר לשר האוצר להטביר הצעות אלו.

י. בדר: האם אין מר גורי חושב שהצעות מסוג זה יש להביא
למליאת הכנסות?

היו"ר י. גורי: אני חושב שיש פה שתי הבחנות: הבחנה אחת פרוצדורלית
והבחנה שניה - עניינית. מבחינה פרוצדורלית אין הכרח
להביא הצעות אלו לכנסת. אפשר להכניס שנויים בתקציב, כל שנוי שמקבל
על דעת ועדת הכספים, ואם הועדה תאשר אותם, לא יהיה בזה פגם מבחינה
פרוצדורלית.

מבחינה עניינית, היות והדברים דחופים ויש צורך
לתכנן את דרכי הקליטה של העולים מאחר שקצב העליה הוכפל, ניטיב לעשות
אם נקצר את הדרך ונביא את ההצעות של ועדת הכספים לכנסת.

שר האוצר ל. אשכול: נדמה לי שאין לי יסוד להציע שנויים לתקציב
שהגשנו לכנסת, אם כי בכנסת כל מי שהתיחס
לדעתי הביע חששות אם תכנסנה כל ההכנסות של תקציב הפיתוח. לפי שעה
אין לי אינפורמציה אחרת מזו שהיתה לי לפני שהגשתי את התקציב ביהס
למקורות תקציב הפיתוח - מענק ועודפי מזון. אבל אינני מציע לשנות זאת.
מה שאני מציע לשנות עכשו בתקציב שהגשנו, זה 35 מליון לירות של הרזרבה
שהיתה במחטנים לעומת 20 מליון דולר של הבנק ליבוא ויצוא שהיינו צריכים
לקבל. אם גם יתחילו האמריקאים לתת לנו משהו, מי יודע כמה זמן זה יקח,
וייתכן שאז נצטרך להגיש חכניות אחרות.

כאשר הבאתי את הצעתי התקציב אחרתי, שאני חושש שהתקציב
כפי שהבאתיו אינו עונה על עליה של 100 אלף עוליים. הוא בנוי על 50-55
אלף עוליים. אני חושב שבחודש זה יבואו יותר מ-10 אלפים עוליים. בחודש
זה יצאו מפולין בלבד 10 אלפים איש. לא כולם יבואו לארץ, אבל זה מוכיח
שהלחץ הוא גדול. לכן חשבתי שיש הכרח לספס איזה שהוא פתרון לענייני
העליה וקליטתה. אני יודע מהו המצב גם בתקציב הטוכנות. בזמנו עשתה
הטוכנות את השיכון וההתיישבות ואף נתנה חנוך. לאט-לאט מרו דברים. לפני
שנה גלגלתי לסוכנות את השכון. השנה הכנסנו בתקציב השירותים 18
מליון לירות שאקבל מהטוכנות לשירותים שונים.

י. טפיר: על יסוד מה הגדילה הטוכנות את תקציבה?

שר האוצר ל. אשכול: היות ואצלם מטחיית התקציב באוקטובר ואאלנו
באפריל, הכוונה היא שבתקציב החדש שלהם יכניסו
יתרה זו. נכון שעל כל סכומי התקציב של הטוכנות צריך להגיד "בלי נדר".
אבל יש תקווה למלוויה ויש תקווה לאמיטיה בישראל, ואנו הסכמנו לאמיטיה
בגבולות של 10 מליון לירות.

תקציב הסוכנות בנוי על הכנסות מהמגביות על הריפינדינג, ואני הצעתי להם ללחוץ על בעלי הריפינדינג שיגייסו 100 מליון דולר ולא 75 מליון דולר. יש להם חלק מהשלומים, מאי.ר.או ומאירטו, ובמידה שחטרים טכומים, אנשי הסוכנות טוענים שהם יחדשו הלוואות.

ועתה לשאלה, מה אני מיעץ בעניני הקליטה והתעסוקה? הסעיף המרכזי הוא כמובן השכון. ומחלקת הקליטה חושבת שאריך להתחיל מיד בבנית 12-13 אלף יחידות נוסף על מה שבונים עכשו. לפי חשבוננו תהיה זו הוצאה של 75 מליון לירות. בדרך כלל הוצאות הבניה של כל יחידה מגיעות בממוצע ל-5.500-6000 לירות, וזוהי יחידה של 32-42 מ"ר.

ל. טפיר: כמה יוצא בטך הכל על בניה בשנת הכספים של המדינה?

שר האוצר ל. אשכול: בבנים חדשים - 150 מליון לירות. 65 מליון לירות תוציא הממשלה, והיתה הנחה שהסוכנות תשקיע בשנה זו עוד 40-45 מליון לירות, כדי לגמור את 10 אלפי היחידות שהוחל בבניתן. אבל אני מוסיף אם יהיה להם הכסף. נוסף לזה עוד 75 מליון לירות, שמהם אפשר יהיה לגלגל חלק לשנה הבאה.

מה שאני מציע בתקציב זה הוא - 34 מליון לירות חוספת לשכון. 38 מליון לירות נוספים ילכו לתקציב הפחות, וחלק מזה - 10 מליון לירות ילכו לתקציב הרגיל, כי זה קשור בתעסוקה.

אני מציע 15 מליון לירות להגדלת הסובסידיות לייצוא חקלאי ותעשייתי, מתוך הנחה שאריך להשתמש במנגנון הקיים בתעשייה ובחקלאות. אני מציע 10 מליון לירות לחקלאות בתנאי שזה יהיה קשור בקליטת חוספת אנשים. אתן מספר דוגמאות למען הבהיר למה הכוונה. בטביבות מבואות ביתר אנו רוצים להקים 14 נקודות, ובכל מקום נתחיל מ-40 משפחות שיעסקו בהכשרת הקרקע, מתוך הנחה שבמשך שנים תהיה שם התישבות. זוהי עבודה עצומה. חוץ מהבתים צריך יהיה להשקיע בין 1500 ל-2000 לירות ליחידה לסדורים הראשונים, כמו תאמת מים. עבודת הכשרת הקרקע תיעשה על ידי הקק"ל באמצעים שלה.

דוגמה אחרת - מאמץ לדחוס כ-4000 יחידות במשק הקבוצתי הוותיק, הבינוני ובחלקו גם הצעיר. אלה הם משקים שבתוספת שכון ואמצעי ייצור יוכלו להרחיב את הייצור ולקבל תוספת אנשים. תוספת 2000 יחידות במשק המושבי הצעיר, ונוסף לכך תוספת אנשים לחוות החקלאיות. ישנה ישובים של רסקו ו"יכין" שאינם מלאים, ובמידה שאפשר יהיה למצוא בעליה זו יהודים בעלי אמצעים, נכניס אותם לישובים אלה. נוסף לכך יש בדעתנו להוסיף שטחי מטעי הדר ו-10 אלפים דונם שקדים ועצי אקליפטוס בטביבות רוחמה.

יתכן ונוכל להשתמש בציוד הנמצא במחסני הסוכנות בטכום של 2-4 מליון לירות, ואז נגיע לטכום של 12-14 מליון לירות לתכנית זו.

אני מציע טכום של 1/4 מליון לירות להרחבת המזח באילת ו-250 אלף לירות לחפוי מים נוספים באילת. מצב המים באילת, אם אנו חושבים על פיתוחה לעיר בת אלפים, אינו מרנין ביותר. ועם פיתוח מפעל ההנחשת, הוא עשוי לצרוך 5000-7000 קוב מים ביממה. כמות המים שבטביבות עין-ראדיין אינה מספיקה. המומחים טוענים כי כדאי לעשות קידוח עמוק בטביבה זו, וקידוח כזה צריך לעלות 150 אלף לירות.

אני מציע מליון לירות לבניית אזור דן. אני מציע מליון לירות לבצור כלכלי למשקי הדרום. בטך הכל אני מציע אפוא 72 מליון לירות. ועתה אגיד מניין יבוא הטכום הזה.

אני רוצה להשיג 17,5 מליון לירות מחסוק האפור, וזה נוסף על הסכום הכלול בתקציב, כולל הבלו על טבק בשעור של 5 מליון לירות שהעלינו לפני שבועיים; 5,5 מליון לירות אני רוצה להשיג מהגדלת שעורי המסים על רכוש עירוני ורווחי הון. כמוכן שהגדלת שעורי המס לא תחול על פקדונות ולא על ניירות ערך. אני רוצה לקנות שממכירת רכוש של רשות הפיתוח נשיג עוד 7,5 מליון לירות, נוסף על ה-8,5 מליון לירות המופיעים בתקציב. ממלוח נים בדקנו ומצאנו שיש סיכוי לסכום גדול יותר מזה המופיע בתקציב - 16 מליון לירות - מהגטוח הלאומי, כי הסברה היא שהשנה יצאו פחות למלואים מאשר בשנה שעברה, ואז אפשר יהיה לקחת את הסכום שיותר כהלוואה. ממלוח חוץ, אני ממשיך עוד 6,5 מליון לירות מהבונדס. קימוצים בתקציב הרגיל - 10 מליון לירות. אמנם הועדה המליצה על קימוצים בסכום של 11 מליון לירות, אבל היא המליצה על פטורי 1000 עובדים, דבר שלא ייעשה ביום אחד. ונוסף לכך - 15 מליון לירות מיהב מגן ישיר.

י. טפיר: כמה הכניס ייחב המגן בשנת 1956/57?

שר האוצר ל. אשכול: נדמה לי - 32 או 33 מליון לירות. אם הצעתי תתקבל לגבי ההוצאה ולגבי ההכנסה, יגדל התקציב מ-849 מליון ל-873 מליון לירות, כי ה-15 מליון לירות של ייחב המגן הישיר, לא יכנסו לתקציב זה.

א. בהיר: לפי החישובים שעשה שר האוצר, יגיע התקציב לסכום של 863 מליון לירות, ובתוך זה תקציב הבטחון - 135 מליון לירות.

אני מניח כי בענין השיכון יהיה לנו דיון נוסף, כי בסך הכל נוציא השנה על שכונ שכונ של 150 מליון לירות. מתוך 75 מליון לירות שהממשלה תוציא על שכונ מופיעים בתקציב רק 34 מליון לירות. והשאלה היא, אם נצליח להשיג הלוואה של 41 מליון לירות.

השאלה המרכזית לגבי השיכון היא - האם במסגרת עליה של 100 אלף עוליה השנה, 24 אלף יחידות פותרות את בעיית השכון של העליה?

מר עילת: כן.

א. בהיר: בתקציב החדש יש סכום של 35 מליון לירות לסובסידיות להרחבת הייצוא החקלאי והחקלאי, ו-10 מליון לירות לתעסוקה. אני מציע שנגדיל סכום זה של 10 מליון לירות עד 15 מליון לירות, ואת הסכום לסובסידיות לייצוא נעמיד על 10 מליון לירות. אין כל בטחון שהייצוא יוגדל, ואם נעביר סכום זה לחקלאות, אפשר יהיה להוציא במסגרת התכניות הכלכליות שציינן שר האוצר.

מר עילת: מסר לנו שיחסרו 800-900 אלף לירות להשלמת הזיפות של הכביש לאילת. הייתי רוצה לדעת, אם הסכום הזה כלול במסגרת של 10 מליון לירות לתעסוקה? אם סכום זה אינו כלול, אני מציע שהוא יכלל.

אשר לקידוחי מים בטביבות אילת, לפי הצעת שר האוצר ייעשה רק קדוח אחד. אם זוהי התכנית, אין לי אפשרות להביע דעה. אבל בהזדמנות אחרת שמעתי שיש הגיון לעשות שני קדוחים. ואם אנו יודעים שמצב המים באותה טביבה הוא קשה, אני שואל: האם אין הגיון להבטיח 2 קדוחים בשני צדי עין-ראדיאן?

אני משבח את הטעיף - מליון לירות להיצור
לשובי הדרום. טעיף זה חשוב מאד, ואני מניח שעוד נשמע פרטים עליו.
אני מבין שלאור ההתפתחות בעיית הטפול בישובי הרצועה תיהפך לבעיה
חמורה בזמן הקרוב.

אשר לטעיף התעסוקה, שכונן וטעד, שהוא טעיף
רזרבה כללי בלתי-מחולק, שלא יעמוד לרשות שום משרד, אלא לרשות משרד
האוצר, נדמה לי שיש בזה הגיון, אלא אם ישנן כבר תכניות קונסטרוקטיביות
קונקרטיות לעבודה.

בהודמנות זו ברצוני להזכיר לשר האוצר שהצעתי
להוסיף שטח נוסף לרישות והרחבת שטח ההשקאה מאותם שטחים שאי אפשר
לרשת אותם השנה מתקציב הטוכנות. ביררתי את הענין במשרד החקלאות,
ונתברר לי שהמשרד מכין תכנית בענין זה. אני חושב שרישות 100 אלף
דונם צריכים לעלות 5 מליון לירות. היות ואני יודע ששר האוצר אינו
רוצה להגדיל את התקציב, ואף אני מוכן להסתפק בהצעות שהוא הביא בפנינו
לתקציב ההכנסות, אני אומר - נרשת לפחות עוד 50 אלף דונם נוסף לרישות
השטחים הכלולים במטגרת תקציב הטוכנות ומשרד החקלאות.

י. ספיר:

כפי שאני מבין, המדובר הוא ב-24 אלף יחידות
דיור חדשות לקליטת העליה. יחידות אלו מתחלקות
בשטחים שונים של הארץ. כרגיל, אני חושש שמחוך החיפוח העניינים, החיאום
בין הקליטה הקבועה של העולים לבין אותו מקום שנותנים את השיכון, חייב
להיות לקוי. האם איננו עושים משגה בכך, שהתכנון של 24 אלף היחידות
אינו לוקח בחשבון שהדפוס שיקבע את הקליטה יביא אותנו לידי כך שבשנה
הבאה נעמוד בפני תנודות, שיעמידו אותנו במצב קשה, כי אנשים יסתובבו
מחוצרי עבודה ופרנסה?

אשר להקצבת טכום של 10 מליון לירות לחקלאות,
לאחר שדפדפתי בחוברת שהוגשה לנו, אני מבין שאין זה ענין של הרחבת
הייצור, אלא הגדלת מספר האנשים במקומות קבועים בארץ - מושבים, קבוצים
וחוות. אני רוצה לשאול, האם אין זו חכמה מוקדמת מדי? אנו מביאים
עולים שאיננו יודעים מה כושר התגלותם. אם נשקיע 2000-3000 לירות
בכל יחידה ואחר כך יתברר שהאיש אינו מתאים לעבודה, מה יהיה אז?
האם אפשר להעמיד את כל הקליטה בשנה זו שלא על בסיס של ייצור אלא
על בסיס של עבודות דחוק?

שר האוצר ל. אשכול:

אבל העולים האלה צריכים לגור באיזה שהוא מקום.

א. ספיר:

יש הבדל מסויים ובין שיכון שהיום יכול לשמש
את פלוני ומחר את אלמוני, ובין שיכון המוחאם
לאיש מסויים. אני חושש מאד, ש-24 אלף היחידות מפורזות תחת לחץ של
שני קריטריונים: לשכן את העולה מהר, ולא להכניס את כל העולים לתל-אביב,
יביאו לידי כך, שבשנה הבאה נעמוד בפני פרובלמות חמורות שאפשר למנוע
אותן.

בשנת 1950/51 עמד המשק שלנו בדיספרופורציה
מוחלטת לעליה. היום המשק שלנו עומד בדיספרופורציה הפוכה. כושר הקליטה
של המשק שלנו היום גדול יותר. אני חושב שעדיין לא מצינו את כל האפשרויות
להעסיק במשק הקיים את העולים, אפילו לתקופת זמן מסוימת ככוח עבודה
להעברת הייצור. ולי נדמה שאם אנו עוברים לשיטה של השקעת קבע בשקום
אנשים, נעשה משגה גדול. אני הייתי מצרף את הטכום של 10 מליון לירות
שהוצע לתעסוקה ל-15 מליון לירות שהוצעו לסובסידיות. וזאת משני טעמים:
אם יש אפשרויות להגדלת הייצוא, זה יתברר מיד. אם יש אפשרות של תעסוקה,
יהיה מקום להעסיק אנשים אלה.

אולם אני חוזר על שאלתי: האם ה-15 מליון לירות לסובסידיות, שלדעתי יכולות לחולל נפלאות, מתאמות עם פיזור המגבילים החדשה לפי מקומות עבודה שיכולים להגביר את הייצוא.

אני מבין שקליטת העולים בחקלאות מוגבלת ל-3 צורות: הקבוצים, המושבים והחוזות. אני חושב שבשנתי הסגנון אפשר לדחוס לתקלוח, בעזרת סכומים נוספים, הרבה מאד עולים.

שר האוצר ל. אשכול: אני מוכן לכל חוספת.

י. ספיר: על הסעיף "ביצור כלכלי של משקי הדרום", אינני רוצה לעמוד עכשו, כי זוהי שאלה פוליטית.

ועתה אעבור לסעיפי ההכנסה. השוק האפור, לפי האעת שר האוצר, הופך להיות דבר גרנדיוזי. בצורה זו ייגבו מהאבור 30 מליון לירות. אינני יודע כמה דולרים, כי אינני יודע איך מחשבים את הדולר. אבל עובדה היא שהשוק האפור הופך להיות אובייקט רציני בתוך מערכת המחירים. שנקבעים בארץ, בין אם הם נכללים באינדקס ובין אם לאו. לא הייתי מהטט לומר שכל הדרך הזאת פטולה. אמנם היא צדקת מבחינה זו שהממשלה מקבלת רווחים ספקולטיביים במקום שאחרים יקבלו אותם. אבל במערכת המחירים זהו אובייקט קובע.

אשר להגדלת טעורי מס רכוש עירוני ורווחי הון בשעור של 5,5 מליון לירות, ברצוני לשאול: האם מס רווחי הון בא במקום מס שבח מקרקעים, כי הרי עכשו מכניס מס שבח מקרקעים רק 500-750 אלף לירות.

שר האוצר ל. אשכול: הכוונה היא להשיג חצי מליון לירות מהגדלת שעור מס הרכוש, חצי מליון על ידי הגברת הגביה, 2 מליון לירות ממס רווחי הון על מקרקעים; 2 מליון לירות מהטלת מס על העברת מניות, וחצי מליון לירות מהטלת מס על דמי מפתח שמשלם הדייר.

י. ספיר: יש כאן כמה דברים שצריך לבדוק אותם. רוב הקרקעות בארץ מחירם הנומינלי הוא יותר נמוך מאשר היה לפני 4-5 שנים, ואם אתה רוצה להגדיל את טעורי המס, הדבר יפחית עוד יותר את ערכת הנומינלי.

אשר ליהב המגן, לפי האעה זו יגיע השנה יהב המגן הישיר ל-55 מליון לירות. שר האוצר בעצמו אמר שבעלי הכנסה עד 5000 לירות לא ישלמו יותר מאשר שילמו בשנה שעבר, אבל אחרים ישלמו יותר. אדוני, האם ידוע לך שעל ידי כך יגיע המס השולי ל-80 אחוז?

י. פורדר:

אני רוצה קודם כל לאיין לשבח את עצם הבאת התכנית הזאת על ידי שר האוצר, לא יתכן לעשות בהסכמה כללית עליה של מנהל אגף איש, מבלי שנעשה לשם כך טידוראים מסביעל רצון לפחות באופן חלקי.

קודם כל רצוני להזהיר את שר האוצר מלהחבט יוחר מדי על הסוכנות; עיינתי בחקליבה. שנית, צריך להיות ברור שאם נק ל את התכנית כפי שהיא מוצעת לפנינו, מצאנו פתרון רק לשאלה חלקית: לשאלת השכונ. לא מצאנו עדיין פתרון לצרכי הקליטה הראשונית, איר לפיהערכה מינימלית צריכה לעלות מאחייט מליון לירות. אם נוסף לכך גם הוצאות הובלה, קצת תעסוקה ומה שמקבלים עוד, הרי זה יגיע ודאי ל-1200 דולאר ליחידה ואף יוחר מזה; תעסוקה ושכונ הם רק חלק מזה.

מה שאני דורש ומבקש משר האוצר, זוהי הכנת תכנית בקורים כלליים, כיצד לקלוט מבהינת התעסוקה נוסף לאותם 40-45 אלף מחוסרי העבודה כיום גם את העליה שתיסוסף.

לגבי השכונ, אני מבקש לא להסניח הקמתם של בנינים צבוריים, כי יש בכך מומנט חברתי חשוב.

השתדלתי למצוא מלונות נוספים לצרכי הבניה. יש אפשרות להגדיל את הקף הבניה אם האוצר ובנק ישראל מוכנים לעזור במידה זעירה גם בענין הממון. יש אפשרות לבנות היום יוחר, אם קיימת התחייבות של האוצר. אני מצטער שיש בענין זה חלוקי דעות ביני ובין נגיד הבנק. לדעתי אין מימון יוחר לגיטימי מאשר מימון של התחייבות מצד האוצר. אם האוצר מוכן לתת התחייבות לשלם מן התקציב הבא, ואם יש אפשרות לממן חלק גם בעזרת הבנקים - אפשר להרחיב היום את הקף הבנין. אך אם נקבע עקרון כי בכל התנאים אסור לממן בנין, הרי זה בלתי אפשרי. אם אמנט יש לענין זה עדיפות ראשונית, צריך לתת גם אפשרות הגשמה.

אני מתנגד להצעת בהיר בנוגע ליצוא. יש אצלנו מדיניות שלדעתי היא מדיניות של הזנחת פיתוח המשק. אפשר היה להוכיח כי אותם 15 מליון אינם מספיקים להקטנת גרעון המאזן המסחרי. הלול, למשל, אינו יכול להחזיק מעמד אלא אם מגיעים ליצואשל מאה מליון ביצים, וכדי להשיג זאת צריך ללוסיף משהו.

אני תומך מאד בתכניתו של שר האוצר לגבי החקלאות, כי זוהי באמת קליטה מסקית. אין זה מטנה כל כך אם הדגש הוא עלתעסוקה לאנשים נוספים, או על היצוא. שני המומנטים חשובים לי. אני רוצה לשטוח הכל כדי לחזק את המשק.

בחלק ההכנסות, דברנו כל הזמן על העברות מסויימות מטעמי יח לא כל כך דחופים שבתקציב הפיתוח. אין איש יכול לומר שאם צריך להוציא כל כך הרבה לתקציב שכונ, מוצדק לשמור על אותו תקציב פיתוח. אמרתי שאיני רוצה לנגוע באותם סעיפים. של תקציב הפיתוח העשויים לתת הכנסה מידית.

לא אוכל להסכים להכנסה של 45 מליון מיהב מגן, ראנמק זאת. אנו מהלים מדיניות שאינה דואגת לפיתוח המשק. אם אנו רוצים שבעוד שנה יטפס המשק עבודה לעוד 150 אלף איש, איננו יכולים בד בנד להגדיל מאד את המסים המוטלים על הייצור. החקון המוצע על ידינו לא בא משום שאנו חושבים כי מישאו משלם יוחר מדע, אלא משום שברובה המסקנה אנו עומדים בפני השתקת היזמה של העובדים ושל העצמאיים כאחד. אחד הדברים המסוכנים ביותר היה המס השולי של 70-72%.

הסכמנו להטלת יהב המגן בשנה תקציבית אחת, וגם הבנו שיש צורך להאריך זאת. עם ההארכה הגענו לגבול היכלת - לא של היחיד אלא של המשק. אם מצד אחד משקיעים, ובצדק, מליונים רבים בחקלאות ובתעשייה ומאידך מוציאים לצרכי המסים את ההון החוזר שהוא האמצעי לקיים את המשק הזה, הרי מסכנים את כל הפיתוח.

מאחר שאני מחייב את התכנית בכללותה, אני מציע במקום מקור זה שתי הצעות: א. להוציא סכומים נוספים ממוצרי מותרות (מקורים, מכוניות). אמנט זה יהיה קשה, אך אני רוצה להבטיח את מימון התכנית מבלי לנהל מדיניות פיתוח מצד אחד ולהוציא מאידך את האמצעים שניתנו למטרה זו.

ב. אנחנו יכולים להחזיק מעמד אם איננו מקטינים את הטובסידיות, תוך הקפאה חלקית של האינדקס. דהיינו, אני מציע מצד אחד להגדיל היטלים הקיימים כבר היום על מותרות, ומאידך יש לי ההכרה הברורה שאריך להקטין את הטובסידיות. עד היום לא שמעתי כנגד זה אפילו נימוק כלכלי אחד - אם כי ישנם נימוקי מסוגים אחרים. בשתי דרכים אלו אפשר להגיע ל-15 מליון הדרושים במקום יהב המגן.

י. קרגמן:

אני בטוח שר האוצר היה מעדיף שלא להוסיף יהב מגן, אך כנראה אין בורה אחרת. גם אני חושב שקשה מאד להטיל זאחכיות, בייחוד לאחר כל מה שהצהרנו ופרסמנו והצבור אטוב כי באה הקלה. אך אם כל אחד בצבור יעשה לו את חשבונו מה חלקו בקליטת העליה ובהקלה על האבטלה, יהיה מוכן לקבל פול נוסף זה. נאמר מדאין על ידי שר האוצר ועל ידי רבים מאתנו כי התקציב המוצע אינו עונה על הצרכים הגדלים מדי יום, כי אינו לא ידע שתהיה עליה כזאת. לכן אני חושב כי עלינו לפנות במשותף לאותו חלק בצבור שהוא מסודר, כי עליו להשתתף בקליטת עליה, ולראות במס זה מס לקליטת ועליה. מבחינה מצפונית אינו יכול לעמוד בפני החביעה לקחת חלק בהקלה על מצבם של מחוסרי עבודה שרעב שורר בקרבם, ועל העולים החדשים.

מר פורדר הציע במקום זאת להקפיא האינדקס. לדעתי היינו הן אם אותו אדם צריך לטלם מס נוסף לקיטה או לתעסוקה, או שהוא משלם מאותה משכורת מחירים גבוהים יותר עבור מצרכים חיוניים. בשתי הדרכים מגיעים לאותה הורדה של המחירים, למען קליטה ותעסוקה.

אני תובע משר האוצר לראות שיהב המגן יהיה בנוי באופן פרוגרסיבי, כפי שבנוי מס ההכנסה. אינני חושב שמישהו כאן דוגל בשיטה של מס רגרסיבי.

היו"ר י. גורי:

החוק החדש בנוי על יסודות חדשים המקרבים אותו ליסודות של מס ההכנסה.

י. קרגמן:

ההקצבה לעידוד היצוא בתעשייה ובחקלאות היא בעלת חשיבות ממדרגה ראשונה. אם תינתן לה העזרה הדרושה תוכל התעשייה לעבור לפסיה של יצוא, כדי לקיים את הקף התעסוקה שהיא נותנת ושאין ניתן לקיימו כל עוד היא מחבטת רק על השוק המקומי. היא פלטה עד כה 3000 פועלים וחפלוט עוד אלפיים. העידוד הכספי יביא ליציבות בתעסוקה ולקליטתם מחוז של אלה אשר נפלטו כבר. כמובן, אין המפעלים אריכים לבנות על כך שהאוצר תמיד יטייע להם. הם חייבים לעשות בעצמם מאמצים כדי להיות ראויים לעידוד, אך אני מברך על מגמת שר האוצר לחשוב אצד ממשי להגברת הייצור.

אשר לקימוצים, אני חושב שנעשה צעד חשוב עלידי העלאת הצעה המאפשרת קמץ 10 מליון לירוח. הממשלה צריכה להיות הנותנת דוגמה לקמוצים.

ז. סווייב:

אינני חושב שעל הצעות כה מרחיקות לכת לגבי שנויים בתקציב, כפי שנימק שר האוצר, אפשר לדון רק במסגרת הוועדה מבלי להביא זאת לכנסת.

היו"ר י. גורי:

מבחינה פרוצדורלית יכול כל חבר הוועדה להציע הצעות להכנסת שנויים בסעיפים שונים. במקרה זה ביקשתי את שר האוצר שיטביר הוא את השנויים המוצעים לפניכם על ידי, אך אין אלו הצעות הממשלה אלא הצעותי.

ז. סווייב:

עדיין לא הספקתי להצטייד בכל החומר הנחוץ לי כדי לדון בהצעות אלו, ואראה עוד לשוב לזה.

אני קובע בצער כי אין לומדים אצלנו דבר וטובחים הרבה מאד. אני זוכר עדיין אתהסברות הנפלאים של שר האוצר ושל מר שרף על מבנה המסים שלנו, שעהשהטבירו כי השיעור השולי הגבוה הוא אבסורדי וסולל מאנשים אחיזמת היצירה. עתה באים ומציעים יעור שולי של 72,5%.

שנית, אני רואה כי לא הובאו כאן בחשבון הכנסות נוספות, שתהיינה אגב הבניה ואגב העליה, בדרך של מסי עקיפין המוטלים על חמרי בניה; על סחורות צריכה וכד'. זה כנראה מובא בחשבון כחקציב נוסף לשנת 1957/58. אם הפעילות המשקית לא תצטמצם לפחות, הרי גם זה יתבטא בהגדלת ההכנסות ממש ההכנסה.

אם רוצים לספק לעולים חדשים תעסוקה ופרנסה, אפשר היה לעשות הרבה יותר בטח התעשייה הביתית: מלאכה זעירה במסגרת משפחה עובדת, או שתי מטפחות יחד. הלהיטות להקמת מפעלים גרנדיוזיים דווקא, טעונה בדיקה לא רק אצלנו. הממשלה היתה צריכה לעבוד תכנית רחבה של אספקת חמרי גלם והדרכה מקצועית למשפחות רבות שילמדו לעבוד בביתם לפי שיטה קבלנית. החיט הוא מפני האיגוד המקצועי, שיטען כי זו התחרות בלתי הוגנת, באשר אין שפק שבעבודה כזאת יש קיעו יותר משמונה שעות עבודה בדיוק ליום, ויוכלו לעבוד כל בני המשפחה.

שר האוצר ל. אשכול: דמה יגידו התעשיינים?

ז. סוזיב: התעשיינים לא מעניינים אותי. מעניינות אותי המשפחות שימצאו פרנסתן. אפשר היה להגיע כך הן לתעסוקה והן להוזלת מחירים. התנאי הוא שידעו כיצד לארגן זאת.

שר האוצר ל. אשכול: אני מקבל על עצמי להשיג הסכמת האיגוד המקצועי, ובלבד שהתעשיינים יסכימו. כדי לתת סיוע בכיוון כזה ייסדנו את בנק המלאכה; אפשר להרחיב זאת.

ז. סוזיב: אח יו יעו "מנפולאטורים" היוזעים לחלק את חמרי הגלם, לרכז את החוצרת ולכוון את העבודה, אפשר יהיה להגיע לממדי ייצור לא קטנים. אולם דרושה היחלצות הממשלה.

א. בהיר: על ידי חברה ממשלתית?

ז. סוזיב: בהחלט לא. יש כאן אולי דרך חדשה. היום עיקר דאגת התעשייה היא לקשור קשרים עם סולל-בונה, או לקבל סיוע מקציב הפיתוח.

ש. דיין: אני חושב כי בתנאי שלנו תכנית הקמוצים היא מוצדקת, וצונו רק להעיר כמה הערות בקשר לסעיפי החקלאות.

נדמה לי שזו הפעם הראשונה שמציעים להפנות כ-40 מתוך 100 אלף עולים לחקלאות והתיישבות לכל צורותיה, לחינוך הקיים ולהוספת חדש. אינני מתנגד לתכנית המלאכה הביתית שהציע מר סוזיב, אך ברור לי שהחקלאות היא העיסוק הפרודוקטיבי ביותר.

ברור לי כי הסכום הקטן המוקצב לציוד ליחידה לפי הצעה זו הוא קטן משום שחלק מן היחידות יוקמו בישובים הקיימים כבר, ואף על פיכך זה מעט. האם אי אפשר היה לצרף חלק מן המליונים המיועדים לתעסוקה, כדי לתת קיום למתיישבים בשנה הראשונה. את הבתים לעצמם לא הם בונים אלא קבלנים, כך שלא תהיה אפילו תעסוקה מינימלית לקיומם. אם נותנים למתיישבים רק 900 לירות לציוד ליחידה, האם לא יוכלו למצוא קיומם במשק ואף לתעסוקה אין דואגים להם.

בקשר לסעיף מטעים בנגב, רצוני לשאול מי יטפל בכך.

אינני חושב שיהיה זה מן הנכון לצרף את יהב המגן למש ההכנסה. זהו חוב שקבלנו על עצמנו לצרכי בטחון מיוחדים, ועלינו לפרוע אותו בתור שכזה. העם מוכן לכך, רק אנו, נציגיו, מבלבלים את העניינים. כמובן טאפשר להרוס רצון זה בקרב העם, ואחד האמצעים לכך הוא להוסיף את יהב המגן לשורת המסים הרגילים.

אשר להצעה בקשר לסובסידיות, ידוע שגם אני איני לחוק מן המסקנה שיש להקפיד את השכר. אולם מאחר שישנן חלוקי דעות כל כך יסודיים בכל האבור ובתוך כל המפלגות, אי אפשר לכפות את הדבר. צריך לתקן את השעות המקובלות בקהל, כאילו הסובסידיות ניתנות לתמיכה בייצור; הן ניתנות אך ורק לתמיכה בצרכן, במקום מוספת שכר.

מ. חזני:

למעשה אין פתרון לצרכי הקליטה הכלכלית. חשובה
חיבת להינתן לא רק לעולת החדשים אלא גם למובטלים.
אני מציע שנשוחח על כך ביטודיות בהודמנות הראשונה לאחר אישור תקציב
1957/58. קודם כל נבקש תכניות מאת הממשלה (לא רק משר האוצר) על
דרכים לקליטה פרודוקטיבית ממשיה. במשך השנה ייפתחו אופקים נוספים גם
מבחינה כספית.

אני מחשיב מאד את ההקצבה להתיישבות הקלאית,
כי זהו פתרון של קבע. כן אני חומך במתן טובסידיות ליצוא, ואני אף חושב
שסכות זה אינו מספיק. צריך להביא בחשבון כי עקב הגדלת כח הקניה
בארץ עם תוספת החובשים, היצוא ירד. זה טבעי. הטובסידיה תזאת תעזור
לפחות להחזקת היצוא על רמתו הנוכחית, אם גם לא נייג הרחבתו.

אם מדובר על תעסוקה פרודוקטיבית ועל יצוא, אני
חושב כי צריך לפתח את היצוא החקלאי על ידי השקיעת שטחים נוספים, מאלה
שאינם מנוצלים עדיין על ידי היטוביה החקלאיים כיום. צריך לנצל את כל
כמויות המים שאפשר לקבל היום.

אשר להצעתו של מר פורדר ביחס לבניה במימון אשראי,
חושבני כי במידה והחמרים ינם בארץ או אפשר להביאם מן השילומים, והמדובר
הוא רק בסכר העבודה - אני חומך בהצעתו. אנו חייבים להניח כי יהיה צורך
בסכומים ניכרים מאד לתעסוקה. אז הבורה היא בין מימון ברעוני של תעסוקה
ובין אפשרויות של הכנסות נוספות מן החוץ. בהסתמך עלהנחה זו, חושבני כי
מוטב היה להקציב מיד כמה מיונים כשכר עבודה לבניית שכונים בדרך של
התחייבויות. א במשך הזמן עד להגיע מועד הפרעון ינוטפו מקורות מן החוץ -
מה טוב; אם לאו - ממילא צריך היה לדאוג לאיזה שהוא מימון ולא נימלט מכך.

לגבי ההוצאות אני רואה לחזור לענין כביש אילת.
הצעתו של בהיר עדיין אינה פותרת את הבעיה, כי אם ישאר קטע אחד שלא יבוא
על סידורו, החטאנו את המטרה כולה כי אי אפשר יהיה להוריד במידה הדרושה
את מחירי החובלה. לכן אני אומר שחייבים למצוא את האפשרות לחיים את כל
סלילת כביש אילת כראוי. אפשר אולי להטיל במשך כמה שנים חסלום מיוחד
על המכוניות העוברות בכביש זה, כפי שמקובל בארצות רבות.

יש בין חברי רבייהמתנגדים ליהב המגן, על כל
פנים בסכום כזה. אנכי אינני מביע התנגדות, אולם כל עוד לא שוכנעתי
כי אין אפשרות למצא כספים אלה ממקורות אחרים - אינני יכול גם לתמוך
בהצעה. אם אשתכנע כי אין דרכים אחרות, אתמוך בכך.

אני מציע קודם כל קצוצים בתקציב הפיתוח. שר האוצר
עצמו אמר כי אפשר להפחית 5 מליונים ואני מציע לעשות זאת. כן הגביעה
ועדת הקמוצים על יורה של אפשרויות נוספות הטעונות בדיקה. אינני סבור
שמיצינו כל אפשרויות המלוות הפנימיים והאמיטיות. אפשר לספוג עוד
סכום לא מבוטל על ידי מלווה בטחון או קליטה, נוסף לאמיטיות. כן צריך
להגדיל את ההכנסות מן "השוק האפור". אם יוקל מצבנו במטבע זה, אפשר יהיה
לספוג בדרך זו כמה עשרות מיליונים.

היו"ר י. גורי:

שעה שמדברים על העיפי ההוצאה, אין לומר שלא ניתן
כל פתרון לבעיה הוא או אחרת, אלא שלא ניתן לה
פתרון מלא. יש בתכנית זו כמה סייעים שתכנסם וערכם הוא כלכלי ממש. תכנית
הקמוצים בשלב הראשון נותנת חשובה כלכלית; הסכום של 15 מליון לירות לעידוד
יצוא חקלאי ותעשייתי - חשובה כלכלית מדרגה ראשונה; תעסוקה גם כן נותנת
חשובה כלכלית כי אין מצב כלכלי תקין במדינה שמחלהכים בה עשרות אלפי רעבים.
הארץ לא תישא זאת. גם השכון הוא חנאי הכרחי לאדם שיוכל להיות עובד ויוצר.
נכון שדרושים אמצעים נוספים כדי לתת חשובה כלכלית מלאה, נותר, אך על
המידה אפשר להתווכח. כן אין ויכוח על כך שמתקציב הפיתוח אפשר לגרוע;
אולי צריך להעביר חלק ממנו לסעיפים פרודוקטיביים יותר. איני חולק
על הצעתו של מר פורדר להעביר מסעיף לסעיף בכמה מקומות, כי עדיין לא שמענו
הצעות מפורטות. עם זאת איני יכול להטעים לדעה שאפשר להפחית מן התקציב
הזה בכללותו.

(אחרי כן רשמה עע)

לפני כן רשמה ש.ה.

ע.ע.

היו"ר י. גורלי (המשך)

מי שאינו מציע לתקן את חוק השבוח ומציע לקבל את כל היהודים שירצו לבא ארצה; מי שאינו מציע לקצץ בחקציבי הבטחון, הקליטה והחעסרקה - צריך להבין כי לשם כך יש צורך ביהב מגן, ולא חשוב אם זה מחוץ לתקציב או בגדר החקציב. אי-אפשר לבוא בטענה שיהב הסגן אינו במסגרת המבנה הנורמלי הרגיל של מס ההכנסה - המבנה הזה חוקן. גם בשנה שעברה, כאשר הוצע המס הזה, אמרתי כי כל נשלה אח עמנו שזהו מס חד-פעמי, זהו מס נוסף שכל אחד חייב לשלמו באהבה;

י. ספיר:

יש פחרון אחר כלי מסים.

י. בדר:

החפטרות הממשלה.

היו"ר י. גורלי:

זה יהיה גרוע יותר.

ועדת הקימוצים הוציאה ממעגל הקימוצים 685 מיליון לירות. אם הקימוצים בשלב ב' יחזרו עוד 15-10 מיליון לירות, אראה בזה הישג גדול, אבל עוד אין בזה פתרונות אחרים, פתרונות אחרים פירושם הכנסות אחרות, או מבנה אחר של ההכנסות. אולם בתקציב הזה, אם לא לקמץ בבטחון, בחובות ובריבית שאי-אפשר לקמץ; אם לא לקמץ בחקציב הפיחוח, אם לא לשנות את חוקת הפנסיה השונות ולא לקמץ במסיכות למוסדות ציבור - זה מצטרף ל-685 מיליון ל"י או 650 מיליון ל"י בלי הטלאי. צריך להציע הצעות קונקרטיות מה אפשר לקמץ בחקציב, או מה הם מקורות ההכנסה הנוספים.

ז. סווייזאב:

יש להגדיל את ההכנסה הלאומית ולקחת סמכה מס.

היו"ר י. גורלי:

כדי להגדיל את ההכנסה הלאומית צריך להגדיל את חקציב הפיחוח.

ז. סווייזאב:

צריך לאפשר לאנשים לעבוד בכסף שלהם ולא רק מחקציב הפיחוח, ולא לעשות עבודות כדי להעשיר את "סולל בונה" על סנת שיקנה מפעלים חדשים.

ז. הרצפלד:

ביחס להוצאה אין כנראה חילוקי דעות. אין חילוקי דעות על הצורך בהבטחת העטוקה ותעסוקה פרודוקטיבית. חילוקי הדעות מהחיליה בקשר לביצוע התכניות.

אני חוסך בהצעת חברי שקדמוני על חוספת 50,000 דונם אדמה בהשקאה. זה קל לביצוע ויש בזה הבטחת העטוקה.

הסכום של מיליון ל"י לביצור כלכלי של משקי הדרום אינו מספיק.

עלינו לעשות הכל כדי לגייס את הכספים הדרושים לסלילת הכביש לאילת, כי גם זה ביצור כלכלי.

גם השמירה, שיצטרפו להחיל בה בישובי הדרום, אף היא בבחינת ביצור כלכלי, כי זהו עומס קשה הרובץ על ישובים אלה, גם מקלטים וחשמל הם ביצור כלכלי.

ע.ע.

א. אלטמן:

לדעתי, אין למצוא פתרון למצבנו הכלכלי ללא מהפכה כלכלית לאורך כל החזית, שבלעדיה גם לא חיתכן עליה. אין מדינה בעולם שקלטה מהגרים ע"י הטלת מסים נוטפים, להיפך, בארצות הברית הורידו את המסים בחקופת ההגירה הגדולה וזאת כדי לעודד את הייצור, מסים גבוהים מהיוזים סכנה לפיחוח, לא ימשכו השקעות מבחוץ ויזכאו את אלה הנמצאים כבר אההליך כלכלי בארץ. אין זה חוד שהרבה אלמנטים פרודוקטיביים בארץ עוזבים אותה והגורם לכך הוא חוסר סיכוי להתפתחות.

החקציב המנופח של הממשלה הוא אחד מגורמי האינפלציה המובהקים בארץ. הממשלה צריכה לעשות רק את אשר הפרט אינו יכול לעשות, וצריך ליצור אקלים שהפרט ירצה לעשות את שאר הדברים. בכל ממשלה יש תכניות רזרביות לעבודות דחק למקרים הכרחיים, אבל אין זו שיטה קבועה לפתרון בעיה חוסר העבודה.

כדי לקלוט עליה יש צורך בהון, וצריך ליצור את האקלים לעלייתו. קליטת העליה לא תיעשה ע"י מסים נוטפים, כי אם באמצעים כלכליים. צריך לשנות את המצב הכלכלי בארץ ע"י שינוי המדיניות ובהקדם.

מר עילם:

ביחס לסכום של 10 מיליון ל"י, המסומן כרזרבה לתעסוקה, שר האוצר חותר לכך שלמשרדו יהיה השפעה על הוצאת החכום למכילטום העסיקה בתחומים יצרניים, ולכן מן הדין שמעליף זה יוצא המושג "למטרות טובות", מפני שאם הסעד ייכלל בזה, יש בזה כדי לשיח לאל את המחשבה היסודית של הבטחת הסכום הזה למטרות ייצור.

שר האוצר ל. אשכול:

נאסו של חבר-הכנסת אלטמן אינו סתמים למציאות, כי אי-אפשר לה ירוח את ארצנו לארצות הברית, שים יש עושר טבעי ואצלנו עוני טבעי.

אשר להצעתו בדבר יצירת אקלים סתמים לעליה הון, האם לאתר הצהרה בלפור, כאשר לא היו מסים, כאשר היו בארץ פועלים זולים, כאשר השוק הערבי היה פתוח לפנינו - האם היחה עליית הון במסדיה גדולים?

ח"כ אלטמן טוען שאין בוניט ארץ בחקציבי פיתוח זה דון קישוטי.

אשר להצעת ח"כ בהיר וחוני בקשר לזיפוט הכביש לאילת, חשבתי כי דחוף יותר לבנות שיכונים ועי"כ למפק עבודה, אם חוכיחן לי כי הכביש לאילת דחוף יותר ונותן תעסוקה יותר מאשר בניית שיכונים - לא אחנגר לכך.

אשר לרזרבה של 10 מיליון ל"י לתעסוקה, אין לי שום פריטנזוח שהוא יהיה צמוד דוקא לרשוח משרדי. רצייתי רק לציין שהסכום הזה אינו עומד רק לרשוח משרד העבודה; כלולים בו גם עניני טעד, אולם לא יכולתי להיכנס למרטיח.

אשר להצעה בדבר קידוחי מיט עטוקים באילת, אני מציע לחכות קודם לחוצאות הקידוחים הקודמים, יתכן שיהיה זול יותר לטפק לאילת מיט מאויידים, עיין שהחקדם מאוד בזמן האחרון.

אשר לדרישה להגדיל את חקציב החקלאות 10-15 מיליון ל"י, אינני מתנגד את המציאו לי מקורות הכנסה. אפשר לנצל עוד את החטרים שבמחטני הסוכנות במכות של 2-4 מיליון ל"י.

אשר להגדלת שטחי ההשקאה ב-100.000 דונם, אולי אפשר לרכז מחציה מהשטח הזה. אני בעד הגדלת שטח הירדמים מ-250 אלף לחצי מיליון דונם.

12.3.57

ע.צ.

חבר הכנסת ספיר הביע את הוושש כי הבחיים
שנבנה באיזורי ההתיישבות והפיתוח י שארו ריקים, העליה הולכת וגדלה, ואם
מישהו יעזוב את מקומו יבוא אחר במקומו, העיקרון שלנו היה הפעם להעזר
עד כמה שאפשר במנגנון הקיים בתעשייה ובחקלאות, כי זה זול יותר.

חבר הכנסת פורדר הציע לבנות שיכונות
בעשרות מיליונים לירות ע"י הדפסת כסף נוסף. העליה עוד הימשיך וכמה זמן
אפשר להמשיך בשיטה זו, אשר תגרוח מיד לעליית מחירים? בין כך יש הכרח
לעשות משהו בשטח זה, אבל יש יכול לדבר. אנו מחללים על חבליהם מחושים
סאוד.

הקצבתי הפעם 5 מיליון ל"י לתעשייה, מחוץ
לסכום של 15 מיליון ל"י שבתוספת לתקציב של השנה החולפת. אם יחברר שע"י
הקמת מפעלי תעשייה חדשים חיווצר העמוקה לא פחות מאשר ע"י השיכון, אני
סוכן לחפש אמצעים נוספים למטרה זו גם באמצע השנה, אולי גם מחוץ מעיף
הטובטידיות.

אשר להצעה בדבר ביטול הסובסידיות, זה
יעלה את האינדקס ב-12 נקודות, שיעלו מיד את תוספת היוקר בטכומים גדולים
יותר מאשר תקציב הסובסידיות.

חבר הכנסת בדר נגד יהב מגן. גם אני נגד
יהב מגן, אולם אין ברירה אחרת אם רוצים לקלוט עליה.

אחר מחברי הועדה אמר כי הוא לא בטוח
שמיצינו כל מה שאפשר ביחס למילווות פנים, כבר הוצאו לאחרונה אכיסיות
רבות ואין סיכוי רב לאמיחיה חדשה.

אשר לשאלת ח"כ הרצל לדר בעניין ביצור כלכלי
של משקי הדרום, אני סוכן לתת את כל הסכום כהלואה לחוכנוח למירה זו.
אני סוכוון באסה לחיזוק משקי כלכלי - תוספת בחימה, מקלטים ועוד, בודאי
שנצטרך לחפש דרכים גם לפתרון בעיה השמירה; אני יודע שהצבא מכין חכניה
בענין זה. יחכן שהחכניה של מיליון ל"י אינו מספיק.

הינ"ר י. גורי:

בקשר לתכניה הועדה, מחר נטייה את
ההצבעות על התקציב הנוסף, נטייה את הדרוון
מאוסדן ההכנסות של התקציב ל-1957/8 על רקע ההצעות החדשות. לאחר מכן
נעבור לתקציב ההוצאה.

(הישיבה ננעלה בשעה 14.00)